

England viser robuste racer til økologisk svineproduktion

Jagten på gode gener til den økologiske svineproduktion er gået ind.

England var foregangsland med udvikling af konceptet omkring udendørs sohold. Sammenholdt med høje idealer om dyrevelfærd, og en kæmpe diversitet af svineracer, er det oplagt at rette blikket mod England. Jeg har derfor været på besøg i tre engelske besætninger: én soholder under BQP-konceptet – en dertilhørende slagtesvineproducent samt en "selvejer" med lidt mere alternativt produktion.

Danskernes drøm

De økologiske svineproducenter i Danmark har gennem flere år efterlyst noget arvemateriale, som er leveringsdygtig i robuste pattegrise i en kuldstørrelse, som matcher soens patteantal. Dette drømmescenarie vil betyde en kuldstørrelse som kan passes af soen selv og en minimeret dødelighed blandt pattegrisene.

BQP - British Quality Pork

Produktionen i England kan – i grove træk – deles op i en forholdsvis traditionel samt en mere alternativ form. BQP repræsenterer den traditionelle produktion. BQP forsyner landmanden med besætning, foder, dyrlæge og rådgivning. Landmanden stiller udstyr (hytter, maskiner m.v.) arbejdskraft samt jord til rådighed. Jorden er typisk lejet. Det vil sige at man som landmand, kan komme i gang med en større produktion med en forholdsvis beskedne investering. Under BQP konceptet er forholdet mellem arveanlæggene på soholdet: 50 pct. Landrace + 50 pct. Duroc. Søerne løbes med Pietrain. Den besøgte besætning var på henholdsvis ca. 550 søer/ 11 – 12.000 slagtesvin.

Alternativ til BQP

Som repræsentant for den alternative gren, blev der aflagt besøg på en selvejer farm, der med rette kan karakteriseres som multifunktionel.

Landbrugsaktiviteterne omfatter:

- Knap 1340 acres (~ 535 ha)
- 120 malkekøer, fedekalve, 140 kødkvæg, 200 årssøer med opfødning af slagtesvin, får (fårehyrden har lejet sig ind med egen besætning)
- Pub hvor der serveres egne produkter, bed & breakfast samt en lang række events arrangementer.]

Sobesætningen består af Saddleback, der løbes med Yorkshire orner. Farmen har holdt sig til Saddleback i mere end 20 år og er overbevist om, racens fortrin med hensyn til robusthed, temperament og smagskvaliteter.

Mere rygspæk

Uanset om der er tale om BQP eller den alternative gren var der et professionelt fokus på, at produktionen skal give et afkast. Engelske slagtesvin forventes at have mere rygspæk end de danske. En god rygspæktykkelse betragtes som en kvalifikation til den udendørs drift. I forbindelse med opskæring/forarbejdning af slagtekroppen bliver rygspækken evt. trimmet.

Engelske brancheregler har fordele

Der er vigtige engelske brancheregler, som har betydning for, hvordan produktionen tilrettelægges. De vigtigste er:

- Søerne må ikke ringes
- Der er krav om 4 års rotation på markerne – til gengæld er so-tætheden 20 – 25 søer pr. ha.
- Kastration er ikke tilladt
- Slagtesvin skal opdrættes på friland

Konsekvensen er, at der ikke er plantedække i foldene. Den 4 års rotation har vist sig fordelagtig med hensyn til at begrænse parasittrykket. De besøgte besætninger var lokaliseret på forholdsvis god jord – ikke sandet. Det betød også, at der var meget mudder. Det bemærkelsesværdige er, at slagtesvinene på friland så forbavsende godt ud. De var ens i størrelse, flot huld og livskraftige. Der var meget sjældent behov for medicinsk behandling og dødeligheden (inkl. aflivede) var under 2,5 pct. fra fravæning til slagtning.

Det tyder på en stor robusthed hos dyrene. Det er min vurdering, at den danske krydsningskombination LY x Y/L/D ikke vil kunne klare sig lige så godt under engelske forhold, som de engelske gjorde.

Dansk miljølovgivning umuliggør en udendørs produktion af slagtesvin i den målestok, som vi så. Selv om engelsk miljølovgivning opererer med 170 kg N pr. ha, er det indtrykket, at hensynet til dyrevelfærd "overruler" dette, opgjort på markniveau/årniveau. Elementerne: Ingen ring i trynen, ingen kastration og slagtesvin på friland er afgørende i den engelske opfattelse af god dyrevelfærd.

På spørgsmålet om hvordan risikoen for afsmag/luft i kød fra hangrise (der sorteres ikke!) håndteres, var svaret: "Vi tror, det er et problem, der kun eksisterer på kontinentet. Der er ingen forbrugerklager – forekommer der afsmag en enkelt gang, accepteres det nærmest som en naturlig risiko.

Afsluttende kommentarer

I foråret 2011 foretages der også research i Sverige. Når det er gennemført, besluttet hvilket arvemateriale, der evt. skal afprøves under danske forhold. Arbejdet støttes af Fonden for Økologisk Landbrug og Udviklingscentret for Husdyr på Friland, der også deltager som aktiv samarbejdspartner i projektet.

Fonden for Økologisk Landbrug

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Saddelback søer og Yorkshire orne

BQP slagtesvin ved telt, hvor der vejes

Nøgleinfo BQP produktionen:

Søer: 50 pct. Landrace + 50 pct. Duroc. (PIC rød Duroc)

Orner: PIC 337 Synthetic Pietrain

- 12,0 levendefødte pr. kuld
- 21,3 fravænnede pr. so
- 700 g / daglig tilvækst fra 12 kg til 102 kg
- Ingen data på kød procent

Projektet er medfinansieret af Udviklingscentret for Husdyr på Friland og Fonden for økologisk landbrug.